

# פנימיות

מחשבת התסידות לעולם התורה

85

ניסן  
ה'תשע"ז

## "אין לך דור שאין בו כמשה"

כשמבקשים לדעת מיהו ה"צדיק יסוד עולם", מחפשים ומתבוננים מיהו המשפיע על הנהגת הדור, שחותמו מורגש, ואז מוצאים...

תחת אשר לפני מספר שנים היה "קשר של שתיקה" בנושא.

ה. אמונה חזקה וגלויה שמשיח ממש בפתח, ושיש להוסיף במעשים טובים כדי לזרז בואו. אמונה ודיבור על כך שמשיח כבר נמצא, אמונה ואיחולים חמים ש"היום יבוא משיח". רוח שמנשבת בארועים, עצרות, שיעורים והרצאות שבכל החוגים ובכל ערוצי הקודש. וזאת תחת אשר בשנות המ"מים, היה צורך להתווכח ולהתחנן על עצם התפילה על הגאולה והאמונה הברורה כי קרובה היא מאוד. נשתנו העיתים, לטובה, ב"ה.

### תורתו של ה"צמח צדק"

כמה מוחשיים עתה דברי קדשו באלול תנש"א:

"שואלים על כך שמדברים לאחרונה שהגאולה באה תיכף ומיד ממש – לכאורה: כיצד יכול זה לעבור ולהצליח בצורה חלקה כל כך... והמענה הוא: ... היות שהגאולה אינה חידוש דבר, אלא כל עניני הגאולה התחילו כבר וכבר נמשכו ונתקבלו בעולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו, – לא יהיה פלא כאשר הגאולה באה תיכף ומיד ממש!"

שנה זו, מתייחדת בכך שהיא שנת הקהל, ובכך שהיא שנת המאה וחמישים שנה להסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק", שיום ההילולא שלו הוא ב"ג ניסן. הרבי נשיא הדור ומשיחו נקרא על שם הרבי הצמח צדק, ומציין רבות כי מנחם בגימטריא "צמח" ומענדל בגימטריא "צדק", שאלו שני שמותיו של משיח צדקנו. שניהם הקהילו את כל חלקי התורה ואיחדו את הנגלה והנסתר לתורה אחת, על ידי הלימוד בתורתם, נזכה שה' יתברך יקהילנו לבית המקדש, מיד ממש, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים!

נפלא הדבר אשר בעיני בשר רואים כיצד הוא שופט את ישראל גם עתה באמצעות ה"אגרות קודש" וכיו"ב, אשר כל מבקש ה', זוכה לתשובות, וברכות המתקיימות באופן ניסי, בהיקף מדהים שלא ראוהו מעולם.

זאת, ועוד: כשמבקשים לדעת מיהו ה"צדיק יסוד עולם", מחפשים ומתבוננים מיהו המשפיע על הנהגת הדור, שחותמו מורגש, ואז מוצאים: הרבי הוא זה ש"פתח את השער" לכל הפעולות והשיטות בהפצת היהדות ולימוד התורה המקובלות כיום. תמיד היה הוא החלוץ שסלל את הדרך, כשרבים לא זוכים לרדת לסוף דעתו, אך כעבור שנים, הצטרפו כולם.

לדוגמא: א. עצם העובדה שיש לפעול לקירוב רחוקים ולעסוק בקירובם, דבר שהיה מופרך בעבר, לדעת רבים, ועכשיו כולם עוסקים בזה בהצלחה רבה, כפי שניבא על כך הרבי מאז.

ב. הפצת יהדות בדרכי נועם, באהבה ובסבר פנים יפות ולא באיומים ח"ו. דרך שנתקבלה מאוד בזמננו. דרשנים רבים שינו את סגנונם מהקצה אל הקצה, כפי שיטת הרבי, שרק זו הדרך שתצליח בזמננו.

ג. זיכוי במצוות. זיכוי הרבים במצוות, באות בספר תורה וכו', רבים פועלים היום בזיכוי במצוות ולא רק בהסברה שכלית. זאת כפי שיטת הרבי מאז, לקרב יהודים ע"י זיכויים במצוות, ומצוה גוררת מצוה.

ד. לימוד ועיסוק בעניני משיח וגאולה בכל חלקי התורה: בכל הארץ מתקיימים ע"י כל החוגים הרצאות בנושאים אלו, וערוצי הקודש עוסקים בכך השכם והערב,

מאז ומעולם, בכל דור היה "צדיק יסוד עולם", שבזכותו העולם קיים, וכדברי חז"ל: "איך לך דור שאין בו כמשה" ו"אין לך דור שאין בו כיעקב", וכדברי ה"מגלה עמוקות" – ש"נשיא" – ראשי תיבות – ניצוצו של יעקב אבינו, כך שמוכרח להיות נשיא הדור, בכל דור, אף שישנם עוד צדיקים גדולים בדור.

במיוחד מאז התגלה הבעש"ט ושיטת החסידות, נודע המושג של צדיק ונשיא הדור, אשר מעלת נשמתו, היא היותה "נשמה כללית", במדרגת "יחידה הכללית", שהיא נשמת ה"משיח שבדור". ומני אז, משתדלים להיוודע מיהו צדיק הדור ולהתקשר אליו, וכל חסיד אמיתי של צדיק אמיתי, מאמין היה שרבו הוא זה.

זכינו שביום הבהיר י"א בניסן ה'תרס"ב הוריד הקב"ה לעולם את נשמתו הגדולה של הרבי נשיא דורנו והדבר גלוי ביותר:

### גלוי וידוע

מצד התכונות והמעלות הגלויות לכל, כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו כבר נתגלה כפלא הדורות בתורתו המופלאה המחזיקה מאות כרכים בכל מקצועות התורה בנגלה ובנסתר, וכל רז לא אניס ליה. רוח קדשו ונבואותיו הן מהמפורסמות. ברכותיו הקדושות, ניסיו ונפלאותיו, תפילתו וניגוניו. היותו לוחם מלחמת ה', מחזק בדקה של תורה ומקים עולה של תורה ותשובה בכל פינה מכדור הארץ שיש בה יהודים, ומחדיר רוח טהרה בעולם כולו, ע"י הפצת צדק ויושר גם בין אומות העולם כהכנה לגאולה. ומה



## לב כל קהל ישראל

פ"ז). וכמודגש גם בהכתרת המלך – שהעם מכריזים "יחי המלך" (כפי שמצינו גם במלכות בית דוד [מלכים א' פרק א]) שבזה מודגש שפעולת העם היא לחיי המלך, חיים של מלך.

### כבר הגיע הזמן

עפי"ז מובן, שאנשי הדור פועלים הוספה בענין החיים אצל נשיא הדור, כאמור לעיל בענין ההכרזה "יחי המלך". וב"אותיות פשוטות": צריכה להיות הוספה עיקרית בענין החיים (גם) ע"פ פעולת העם שמכריזים "יחי המלך", שתוכנה של הכרזה זו – שכבר הגיע הזמן להקיצו ורננו שוכני עפר – כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו ועד הקיצו ורננו דוד מלכא משיחא!

וזהו גם מה שמרעישים בעקבתא דמשיחא ע"ד הצורך להכריז "עד מתי" שע"ז מקרבים ומזרזים את הגאולה, די"ל שנוסף על הדגשת הציפיה, הבקשה והדרישה על הגאולה, [שיבוא משיח צדקנו בפועל ממש. באופן ד"מראה באצבעו ואומר זה", הנה המלך המשיח בשר ודם, כפס"ד הרמב"ם (הל' מלכים ספי"א) "עמוד מלך מבית דוד וכו' ויקבץ נדחי ישראל"] יש בהכרזה זו גם התוכן דענין ההכתרה – "יחי המלך", שע"ז פועלים ביאת דוד מלכא משיחא.

ו"המעשה הוא העיקר" (אבות פ"א מי"ז): יש לסיים ולהשלים את "מעשינו ועבודתינו", כולל גם הבקשה והדרישה "עד מתי" וההכרזה "יחי המלך" דוד מלכא משיחא – בזריזות הכי גדולה הקשורה עם שמחה וחיות, שע"ז פועלים כביכול ה"אחישנה" דהזריזות אצל הקב"ה, "אלקיים כהן הוא (סנהדרין לט, סע"א) ו"כהנים זריזין הם" (שבת כ, א). – לגאול את בני ישראל בזריזות הכי גדולה תיכף ומיד ממש, ולא עיכבן המקום כהרף עין" (מכילתא פרש"י בא, יב, מא).

(קטעים מתוך שיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח לרגל מלאות "חיים" שנה לנשיאות הרבי הרי"צ)

הכבד – חולין קט,ד.). ואילו **הלב** – הוא **חיות הגוף עצמו**, להיותו מקום משכן "הדם הוא הנפש", ועל ידו נעשה "התפשטות והילוך החיות... המלובשת בדם הנפש היוצא מהלב אל כל האברים, וסובב סובב הולך הרוח חיים והדם תוך תוך כל האברים והגידים המובלעים בהם וחוזר אל הלב כו' ("תניא", אגה"ק סימן לא).

ונמצא, שעיקר ענין החיות של כל אברי הגוף, קשור עם הלב כי הדם ("הוא הנפש") שבלב, מתפשט בכל אברי הגוף ממש. זאת ועוד: תנועה מעידה על החיות, שכן כל חי מתנועע. וענין התנועה, הוא בלב דוקא שנמצא תמיד בתנועה של "רצוא ושוב", "דפיקו דליבא", והדם שבו הוא בתנועה תמידית, סיבוב הילוך בכל אברי הגוף (אגה"ק, שם) משא"כ הכבד והמוח שאינם בתנועה. עד"ז הוא בנשיא ומלך, לב כל קהל ישראל "אשר יוציאם ואש יביאם", שעל ידו נעשית גם המשכת חיות ובנ".

### הגדרה זו והמלך הוא "לב כל קהל ישראל", מורה על כך, שלמרות רוממות והבדלת המלך מהעם, הוא נמצא עם העם בתכלית הקירוב, שהרי אין לך קירוב גדול יותר מלך אל אברי הגוף

הגדרה זו והמלך הוא "לב כל קהל ישראל", מורה על כך, שלמרות רוממות והבדלת המלך מהעם, הוא נמצא עם העם בתכלית הקירוב, שהרי אין לך קירוב גדול יותר מקירוב הלב אל אברי הגוף, כלשון אדמו"ר הזקן "התפשטות והילך החיות מהלב אל כל האברים... כהלכתו תמידין כסדרו... (ש)כל האברים מקושרים יחד ומקבלים חיותם... מהלב", ויתרה מזו: הקירוב בין המלך להעם, הוא עד כדי כך, שמציאותו של המלך תלויה בעם – "אין מלך בלא עם" (שער היחוד והאמונה

חודש ניסן קשור עם ענין הגאולה כמארז"ל "משבחר הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים, וכשבחר ביעקב ובניו קבע בו ראש חודש של גאולה, שבו נגאלו ישראל ממצרים ובו עתידין להיגאל" (שמור"ר פט"ו, יא). גם ענין הנשיאות קשור עם חודש ניסן, שכן ב"אחד בניסן ראש השנה למלכים" (ר"ה בתחילתה) וכן: בא' בניסן התחילו הנשיאים להקריב את קרבניהם לחנוכת המזבח נשיא אחד ליום" (שו"ע אדמו"ר זאו"ח סתכ"ט ס"ט) ולכן "נוהגין מר"ח ואילך לקרות פ' הנשיא שהקריב בו ביום" (שם, סט"ו). צירוף שני הענינים בחודש אחד, מורה על נשיאותו של דוד מלכא משיחא בגאולה העתידה.

והנה ב' בניסן הוא יום ההסתלקות – הילולא של כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב (בב' ניסן ה'תר"פ) ויום התחלת הנשיאות של כ"ק מו"ח אדמו"ר (מוהרי"צ) נשיא דורנו, הכוללת את כל המשך הנשיאות עד ביאת גואל צדק, נוסף לכך שלהיותו ממלא מקומם של הנשיאים שלפניו, הרי זה כולל גם כל משך הנשיאות של קודמיו.

### מוח לב כבד

אודות נשיא ומלך – פוסק הרמב"ם שהוא "לב כל קהל ישראל" (הל' מלכים פ"ג ה"ו). והרי ענינו של הלב הוא – שבו משכן "הדם הוא הנפש" המחיה את כל הגוף. ובפרטיות יותר: כתב הרשב"ב ב"מגן אבות" פ"ה מי"ט (וכ"כ ב"ערכי הכינויים" בערכו, וב"ניצוצי אורות" ו"ניצוצי זוהר" לזוהר ח"ב קנג, א) ש"מלך" הוא ראשי תיבות – מוח, לב, כבד. ובלשון הזוהר: "תלת שליטין אינן מוח לבר וכבדא".

החילוק שביניהם הוא: **המוח** – הוא **הראש** של חיות הגוף, כי "עיקר משכנה והשראתה (של הנשמה) הוא במוחו של (אדם) ומהמוח מתפשטת לכל האברים, וכל אבר מקבל ממנה חיות וכח הראוי לו לפי מזגו ותכונתו" ("תניא" פרק נ"א), לכן, המוח מושל ושולט על אברי הגוף להנהיגם כרצונו.

**הכבד** – כולו דם (קרוש) (פרש"י ד"ה



## המשפיע הבנש"ק

טלפוני עם בחורים רבים, מכוון ומדריך אותם. בידיו תוכניות רבות לעתיד הנראה לעין. "לימוד תורת החסידות גרם לי אישית להתחיל לחשוב, להעמיק, להבין שיש פה משהו אחר שלא בערך למה שהתחנכתי עליו - דביקות בהקב"ה מהסוג הנעלה והנשגב יותר, אך לימוד תורתו של משיח וההתקשרות לרבי מלך המשיח שמה אותי על המסלול הנכון". הוא אומר בחיך העדין האופייני לו.

### מה שמצאתי בחב"ד

איך הגיע נכדם של אדמו"רי פולין לחסידות חב"ד ולהתקשרות כה עזה לרבי? מסתבר שהדרך הייתה רבת נפתולים ולא הייתה סוגה בשושנים, בלשון המעטה, אבל מהרגע שהבין והחליט להתקשר לרבי, לא נתן לאיש לעמוד בדרכו. "תמיד היה אצלנו בבית כבוד לרבי מלך המשיח", הוא אומר, "הסבא רבה שלי, רבי דוד משה מקרעטשניף דיבר רבות בגדולתו של הרבי עוד בשנים הראשונות לנשיאותו, כשבהן הרבי לא היה מוכר כל כך. סבי, בנו, מצטט אותו רבות בדבריו הנלהבים אודות הרבי. בבית הוריי היה כבוד גדול גם לכתובה לרבי באמצעות האגרות קודש.

"כשהייתי ילד צעיר, שמעתי מסבי מצד אבי, האדמו"ר מזידיטשוב שהיה אצל הרבי בחלוקת דולרים ובירכו בברכת 'אריך ימים על ממלכתו'. הוא תיאר את הרבי ככה שיש לו עיני רנטגן שמאומה לא נעלם ממנו. דודי הרב בקרעטשניף נטל אף הוא חלק במעמד חלוקת דולרים, לומד חסידות ויש לו אף שיעור קבוע בתניא. הוא זכה לעבור אצל הרבי כשהיה חתן, טרם חתונתו. נוסף על הברכות, אף זכה לקבל מכתב בצירוף המחאה. במכתב מכנה אותו הרבי 'שאר בשר' בשל הקשר המשפחתי דרך אדמו"ר הזקן. כך שבמשפחתנו הייתה תמיד הערכה לחסידות חב"ד ולעומד בראשה, אך היה גם כבוד לעוד רבנים וגדולים בתורה. העובדה שאנחנו מיוחסים לאדמו"ר הזקן, מייסד חסידות חב"ד, בוודאי הוסיפה לקשר הזה."

"השיטה של אדמו"רי פולין, היא לימוד חסידות אבל לא בסדר מסודר - אלא

הרב ישראל שנייבלג הוא מיוחס מכל כיוון, בן, נכד ונין לשובלת אצולה החסידית. הוא בנו של האדמו"ר מווערצקי שליט"א מבני-ברק, ומצד אביו נכדו של האדמו"ר מזידיטשוב. מצד אמו הוא נכדו של האדמו"ר מקרעטשניף ברחובות. הוא גם צאצא ל'דברי חיים' מצאנז ולעוד ענקי רוח. לפני מספר שנים נשא לאישה את נכדת האדמו"ר מ'תולדות אברהם יצחק' והוא מתגורר כיום בכפר חב"ד.

"חיפשתי אמת" הוא אומר לנו, ורומז לכך שיכול היה להמשיך באותו מסלול חיים ולהפוך ברבות השנים למנהיג של קהילה חסידית, אך בלבו פנימה בוערת אש של התקשרות עצומה לרבי. שיחה קצרה אתו חושפת בקיאות מעוררת השתאות בכל נבכי השיחות, המאמרים וגם בסיפורי חסידים חב"דיים ואף בדברי ימי חב"ד כמו ינק זאת מגיל ינקות. "רק מי שלומד את השיחות של נ"א ונ"ב יכול לצאת מהמציאות הקודמת ולהתעלות לדרגה של הדור השביעי", הוא מפתיע אותנו כבר בתחילת השיחה.

"גם מחוץ לחב"ד הדברים מתקבלים", הוא אומר, "אלפי אברכים ובחורים לומדים חסידות. ישנו צימאון עצום בקרב הציבור הזה, ואם משהו חושב ש'חי וקיים' ו'מלך המשיח' מרחיק אותם - טועה. להפך, יחד עם הסברה נכונה והבאת מקורות, זה מקרב אותם לתורת חסידות חב"ד. רק בכוח זה הם הופכים לחסידים ולמקושרים. בשנים האחרונות התוועד הרב שנייבלג בכמה מן הריכוזים החב"דים, בבתי חב"ד ובקהילות שונות, וחזיק רבים. הטרמינולוגיה שלו משכנעת, הדברים נאמרים בחדות. הוא מצויד בהרבה ידע אך יש בו גם מימד של תמימות. הוא מדבר בגובה העיניים, וזה משפיע." "הוא הכניס אצלי אש של התלהבות במה שכבר הפך אצלי למצוות אנשים מלומדה", אמר לנו אברך שהשתתף באחת מההתוועדות שלו.

הרב שנייבלג הוא בעל השפעה על חסידים מחוגי חסידי פולין. אם תשאלו אותו, הוא יבהיר שהמהפכה רק בתחילתה. הוא רץ משיעור לשיעור, נמצא בקשר

בסגנון של 'ווערטלאך'. מרבית הציבור החסידי לומד 'קדושת הלוי', 'מאור ושמש' המיוסדים על ביאורים חסידיים קצרים, לעיתים עמוקים. אדמו"רי פולין מלבישים דרגה מסוימת בעבודת ה' על פסוק ואת הדרגה הזו לא תמיד אתה באמת מבין.

"בספרי המוסר והחסידות יש 'שערים' - שער אהבה, שער ההתבודדות, שער היראה. תורת החסידות מגיעה מהמקום הכי גבוה, כפי שמוסבר בקונטרס 'ענינה של תורת החסידות'. היא לא פועלת באמצעות שערים, היא הרבה יותר מכך: היא מגלה ליהודי את מקומו בעולם עוד לפני ההתמודדות.

מה שאין כאן בשיטת אדמו"ר הזקן ושאר נשיאי חב"ד, אתה מתבונן בגדולת ה', סדר ההשתלשלות, כוח הפועל בפועל. גם כשאתה בגשמיות, אתה מבין שיש אלוקות. החסידות נותנת לך להרגיש שיש אלוקות בכל דבר ובכל מימד, שהעולם הזה מושגח באופן תמידי. ממילא זה משנה אותך. לפני זה הייתי חושב כל הזמן מה יגידו עלי, הייתי מתפלל ודואג שכל הסביבה תראה שאני באמת עובד ה'; מצד שני, אם משהו היה מבקר אותי, זה היה מפריע לי, כי אני מחשיב את העולם למציאות. בחסידות אין מציאות של עולם כלל. אתה יכול להתפלל באמת להקב"ה ולא מעסיק אותך מה חושבים עליך. כשמדובר בנער מתבגר, יש שאלות וקושיות באמונה, אבל אתה מתבייש לשאול אותן מפני ש"זה נורא". במקרה הרע אתה מתייאש, ובמקרה היותר טוב, אתה נלחם כל חיך לשבור את הרע. בחסידות חב"ד מסבירים לך לפני כל ההתמודדות והמלחמות מה זה יהודי, במה הוא שונה מגוי, סדר ההשתלשלות של העולמות, טעמי המצוות, ואז אתה מתחיל לאהוב את הקב"ה, לקיים מצוות בשמחה, לא בפחד ולא מיראה, אתה מבין שיש השגחה בעולם ואתה בשליחות.



ציור: זלמן קליינמן

## איך נגיע לשמחה אמיתית?

מאת הרב יוסף אברהם פיזם

מהתבוננות באמונת "אחדות ה' בבריאה". כידוע, מיסודי היסודות של תורת החסידות היא האמונה באחדותו של ה' בבריאה המגלה את התבטלותו של העולם ומלואו לגבי מקורו שהוא אור אין סוף ברוך הוא.

כאשר אדם מתבונן ומעמיק בעובדה אמיתית זו של הימצאותו המלאה של הקב"ה בתוך הבריאה, נוצרת בליבו תחושה של קרבת אלוהים. וכלשונו של "ק"ק אדמו"ר הזקן בנקודה יסודית זו: "כשיעמיק בזה הרבה, ישמח ליבו ותגל נפשו, אף גיל ורגן בכל לב ונפש ומאוד באמונה זו כי רבה היא... כמה גדולה שמחת הדיוט ושפל אנשים בהתקרבותו למלך בשר ודם המתאכסן ודר אתו עמו בביתו, וקל וחומר לאין קץ לקרבת ודירת מלך מלכי המלכים הקב"ה". (תניא פרק ל"ג) ועוד מדברי קדשו של רבנו הזקן: "אמונה אמיתית ביוצר בראשית, דהיינו שהבריאה יש מאין... היא בכל עת ורגע, שמתהווים כל הברואים יש מאין מחכמתו יתברך, המחיה את הכל. וכשיתבונן האדם בעומק הבנתו ויצירי בדעתו הוייתו מאין בכל רגע ורגע ממש, היאך יעלה על דעתו כי רע לו?" (אגרת הקדש, פרק י"א)

בפרק כ"ו שבספר התניא מבאר אדמו"ר הזקן את ההכרח להתרחק מכל גנדוד של עצבות, ואת סכנתה של זו למאבק התמידי של הנשמה עם הגוף. ובהמשך הוא מציע דרכי התבוננות שונות על מנת להתגבר באמצעותן על העצבות. לסוגיה זו מוקדשים גם הפרקים כ"ז, כ"ח, ל"א ל"ג ועוד.

### עצות והדרכות הרבי

יש לציין שב"אגרות קדש" מורה הרבי לשואל בעניין הדרך להגיע לשמחה, ללמוד בעל פה את פרק מ"א עד המילה "המלך", שבקטע זה מבואר עניין נוכחות ה' בקרבנו

לאמור: על ידי מחשבה נכונה והתבוננות מתאימה, מגיעים לעבודת ה' בשמחה.

ואכן, הציווי "עבדו את ה' בשמחה" מלמדנו כי השמחה הינה חלק מעבודת ה', וכי כל עבודה מעבודת ה' צריכה להיות בשמחה. כאן איפוא, המפתח להבנת מהות השמחה הנדרשת. לאמור: השמחה צריכה להיות בת לוויה לעבודת ה'. הרמב"ם (הלכות לולב פ"ח הט"ו, ועוד) מפליג בשבח עבודת השמחה המלווה את המצוה ומסביר על פי זה את הפסוק "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוהיך בשמחה" וגו'. האריז"ל החי פרש פסוק זה באור מיוחד, "כנודע לכל פירוש האריז"ל על פסוק זה" כלשון התניא, ומסופר עליו שזכה לכל השגותיו בזכות השמחה של מצוה, שלו.

### אין רגע פנוי מעבודת ה'

ראשית לימדה החסידות שאין רגע פנוי ומשוחרר מעבודת ה', ומאחר שאדם צריך לעבוד תמיד את ה', והרי העבודה צריכה להיות בשמחה - עליו תמיד להיות בשמחה. ופשוט הדבר: יעשה אדם חשבון בנפשו: נשלחתי לעולם הזה כדי לעבוד את ה', שהרי כל יהודי הוא שליח ה' לעולם. והנה, אי השמחה, מבטלת מהעבודה אותה שלחני ה' לעשות. והרי אין לי זמן מיותר להתבטל מהשליחות. במיוחד עתה שחיים באופן ש"כל ימי חיך - להביא לימות המשיח"! הרי ברור שמה שמבטל ממשיות חיי הוא בוודאי אך ורק עצת היצר...

זאת ועוד: בעצם העובדה שהוא מקיים מצוה (והרי בכל רגע, כאמור, הוא מקיים מצוות) - יש לו לשמוח בגילה וברננה. הרי בקיימו את המצוה הוא מחבר את נפשו, שהיא חלק אלוהי ממעל, אל מקורה ושרשה, שהוא הקב"ה. ממנו ירדה והוגלתה אל בין ההגבלות הגופניות של העולם הזה. (תניא, פרק ל"א)

חסידות חב"ד מלמדת להתבונן בעניינים המעוררים שמחה: שמחה עמוקה נוצרת

כל שהתוודע במידה כלשהי לתורת הבעש"ט והדרכותיה - יודע שאחד מעקרונותיה החשובים הוא, עניין השמחה.

### "עבודת ה' בשמחה וטוב לבב"

באגרות קדשו כתב הרבי מלך המשיח שהוא ודבריו חיים וקיימים, לאנשים רבים את ההדרכה - "ועיקר: עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב". באופן אישי הנני מכיר אנשים שקיבלו מהרבי מה"מ מכתב ובו הוראה זו.

נשאלת השאלה: מהו סודה של הוראת קדש זו, "ועיקר: עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב". מדוע מודגשת כאן עבודת ה' דווקא? ייתכן שאחד הביאורים לכך הוא: כשאדם צריך להתעלות למצב רוח של שמחה, הדרך הקלה והטהורה ביותר היא לשמוח בעבודת ה'. משום שבכל תחום מתחומי החיים אפשר שתעיב על כך איזו קנאה ותחרות, איזשהו חיסרון וקושי וכו'. אולם כשהאדם עומד מול בורא עולם ויודע שבורא עולם לא ישאל אותו מדוע אינך כמשה רבינו, אלא מצפה ממנו להיות מה שהוא עצמו מסוגל, הרי אין הדבר תלוי אלא בו.

לדוגמא: תפילה. האדם בלאו הכי מתפלל. השאלה היא איך תראה תפילתו, וזה כבר תלוי בו במידה רבה. אם ילך למקוה, ילמד חסידות לפני התפילה במקום שליבו חפץ, יתן צדקה, ויתפלל מתוך הבנת פירוש מילות התפילה, מתוך מחשבה ורגש, כראוי לעומד בפני ה' ומבקש ממנו, ומתחבר עימו, הרי שישמח בתפילתו, וירגיש שהוא עושה את הדבר הנכון במקום הנכון ובוודאי יהיה בשמחה.

וכשיהיה בשמחה, הרי שמחה גוררת שמחה, ומביאה עימה הצלחה.

### התבוננויות המשמחות מוח ולב

והנה, כבר אמרו גדולי החסידות, שהמילה "בשמחה" מתוך הפסוק "עבדו את ה' בשמחה" - היא אותיות "מחשבה".

רום כשישנה שם שמחה: אמרו חז"ל ש"מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא. והנה כשמלך בשר ודם במצב של שמחה, נפרצים הגדרים. הוא סולח ומוותר, ומגלה יחס חביב ולבבי לפשוטים שבאנשים, כאל חשובי השרים. אף במלכותא דרקיעא כך, שכשישנה שמחה למעלה, נפרצים הגדרים, ואף לחייבים "נמשכות" סליחה ושפע של ברכה וטובה נראית ונגלית. זהו גם פשר הוראותיו של הרבי החל משלהי שנות הממ"ם, להרבות בשמחה כדי לקרב על ידי כך את ביאת המשיח. ורמז מעניין יש בדבר: "ישמח" - אותיות "משיח". הוי אומר: על ידי שמחה של מצוה, ושמחה בטהרה, מחישים את הגאולה.

### ביאור הצמח צדק

ה"צמח צדק" שהשנה היא שנת המאה וחמישים להסתלקות - הילולא שלו, מדגיש באחת מאגרותיו את הצורך ש"יראה בעצמו תמיד בתנועות הגוף תנועות המשמחות כאילו הוא מלא שמחה בליבו. ואף על פי שאינו בליבו כן בשעת מעשה, סופו להיות כן... וככה יערה ה' רוח ממרום בשמחה וטוב לבב." וכותב הוא עוד בשם אדמו"ר הזקן (היה זה בליל הסתלקותו של כ"ק אדמו"ר הזקן בכפר פיענא, כשעמד והתחיל להתפלל מעריב בניגון של מרה שחורה, בשל המצב) שהעיר לו על כך והורה לו להתפלל בניגון שמח, ולא להיפך, וכך אמר: "כך היה הרב המגיד ממעזריטש אומר על הפסוק "ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם - שכפי שאדם מראה מלמטה, כך מראים לו מלמעלה". וכשם שאמר ה"צמח צדק" ש"תשוב טוב - יהיה טוב", דהיינו שבכוח מחשבתו הטובה של היהודי למטה, לפעול למעלה, שאכן יהיה טוב למטה, כך בכוח שמחת היהודי לפעול שתהיה שמחה למעלה, ומשמיים ישמחו אותו למטה.

והרבי שלנו ה"צמח צדק" של דורנו, שכמה פעמים אמר על עצמו ש"שמא קא גרים" (השם גורם, שנקרא על שמו של הצמח צדק), הרי כן הוא מנהגו בקודש, להראות בעצמו תמיד בתנועות הגוף תנועות המשמחות!

וידוע פתגמו של איש האמת הצרופה והמדוקדקת הרה"ק ר' מענדל מקוצק שאמר: "מוטב להיות בשמחה מזויפת מאשר בעצבות אמיתית!"

דומני, שילדו חלה, והוא בצר לו הגיע לרבי בחדש תשרי כמוצא אחרון, לאחר שידע את דברי הרופאים שלבנו אין סיכוי בדרך הטבע. הוא הבחין שהרבי לא לוקח מידו את הפ"ג, ולכן הניח את הפ"ג על השולחן. כלל זה היה מסור בידי החסידים שאם אין הרבי לוקח את הפ"ג אזי אין זה סימן מבשר טובות. כיוון שכך, שקע החסיד במרירות ועצבות, והיה בטוח שהגרוע מכל הולך לקרות... אולם בליל שמיני עצרת נדבק באווירת השמחה האדירה שבהקפות עם הרבי והחליט שעכשיו הוא צריך לשמוח בשמחת התורה, משום שכך הוא ציווי ה' ועליו להניח בצד את כל כאבו האישי, למען שליחותו כיהודי שעליו לשמוח בשמחת התורה. החסיד יצא מעצמו, יצא מהגבלות, ושמח שמחה אמיתית וטהורה בכל החג. כשנכנס לאחר החג ליחידות נוספת עם הרבי, קיבל ממנו הרבי את הפ"ג ואמר לחסידו: "אכן הייתה על ילדך גזירה משמים והוא היה צריך להיפטר מהעולם. אולם בשמחתך בימי שמיני עצרת ושמחת תורה, ביציאה מההגבלות, ולמעלה מהסדר, לשם שמים, זכית שגם בשמים יתנהגו איתך למעלה מההגבלות והסדר, ובטלה הגזירה, ובנך מתרפא ומבריא וחיו יחיה!"

### "שיראה... תנועות המשמחות"

הרבי מה"מ מורה גם על הדרך של "פריצת גדרים" באמצעות השמחה עצמה, שמחה בפועל, בשירה ובריקוד, והרי "שמחה פורצת גדר".

במקרים של ייסורים לא עלינו יש להצטייד בבטחון מוחלט שהקב"ה ייטיב לאדם גם "בטוב הנראה והנגלה", כלומר, במידה כזו שגם האדם בעיני הבשר המוגבלות שלו, יראה טוב לפי מושגיו הוא.

במקרים כאלו חשובה השמחה, גם כפעולה לשינוי המצב לטובה, שכן שמחה למטה מעוררת שמחה למעלה. כדרך שאב רחום, כשרואה את בניו הקטנים שמחים ומאושרים, מתמלא בשמחה.

תורת החסידות נותנת משל כדי להסבירו "מה קורה" בשמי

באופן שניצב עליו ובוחר כליות ולב ומייחד מלכותו עליו בפרט. ושיתבונן בזה ויעמיק במחשבתו בגודל מעלת נוכחות ה' בקרב, המשגיח עליו, זה יעורר בו שמחה ממש כמו שהתבוננות בפרק ל"ג מעוררת שמחה על כך שה' הוא כמלך הנמצא עימו בביתו, שבוודאי ישמח האדם בכך.

ואכן מעניין, שלמרות שהרבי מלך המשיח מרבה ליעץ ללמוד את הקטע דלעיל מפרק מ"א בתור דרך וסגולה לקבלת עול וליראת שמיים, מוצא בזה הרבי גם את נקודת עניין השמחה, באופן כה עיקרי.

ומה יעשה אדם שהוא סובל ממגבלות מסוימות ומרגיש עצמו כחלד אישים, מה ישמח אותו?

כאן מורה לו הרבי מה"מ, למצוא חלשים ממנו ולעזור להם. ודבר זה ימלא אותו לא רק בסיפוק אלא גם בשמחה, כשיחשוב ויתבונן מתוך אמונה שלמה בדברי הבעש"ט הקדוש שאמר: "נשמה יורדת לעולם לשבעים או שמונים שנה, כדי לעשות טובה אחת ליהודי בגשמיות או ברוחניות!" - קל וחומר למי שמשתדל ופועל פעמים רבות עבור הזולת, שעליו להתמלא בשמחה רבה על כך.

### לרפואה שלמה

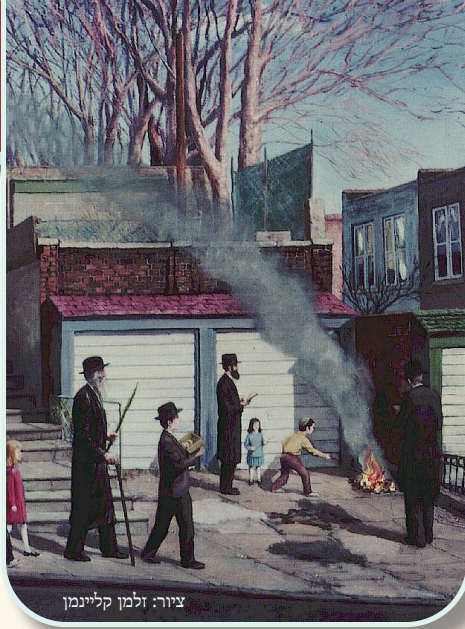
באחת מאגרות קדשו בה התבקש הרבי לברך ברפואה שלמה, הוא מורה: א. להיות בטוח בביטחון גמור בה' שיביא את הרפואה האמיתית והשלמה, וכי היד ה' תקצר?

ב. לא לחכות עד שיוטב המצב בפועל, אלא להתחיל מיד לשמוח בפועל על הרפואה שבוטחים אנו בה' שיבריא וירפא, ולהשפיע גם על אחרים להיות בשמחה, וכיוון שהפונה אל הרבי, עוסק הוא בכתיבה ומפרסם מאמריו, מורה לו הרבי שיכתוב ויעורר על השמחה.

וכל זה ימהר ויזרז את הרפואה השלמה בפועל ממש!

ולהעיר, שבליקוטי תורה מוסבר הבדל מעניין בין שמחה לתענוג. שתענוג יכול להיות קיים רק כאשר כבר התקיים בפועל העניין שגורם את העונג. לעומת זאת בשמחה, יכול האדם להיות בשמחה מרגע שהוא בטוח שהעניין המשמח אותו אכן יתקיים, עוד לפני שהתקיים...

וכך מסופר על חסיד של הרבי המהר"ש,



ציור: זלמן קליינמן

## ניסן - חודש הגאולה

מאת הרב ישבעם הלוי סגל  
משפיע בכפר חב"ד

בעולם הזה המוגבל והגשמי, "ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כי פי ה' דיבר", שגם ה"בשר" - הגוף הגשמי - "יראה" כביכול את גילוי עצמותו יתברך.

והכונה בזה, שגם בעולם הגשמי תתגלה ותתאמת בלב כל הנבראים - אחדות ה' האמתית (כמשל האדם הרואה דבר בעיניו), שה' הוא האלקים, וחוף ממנו אין עוד שום מציאות קיימת. כמו שכתוב (דברים ד, לט.) "וידעת היום והשבת אל לבבך כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד" - אין עוד שום מציאות קיימת מלבד מציאות ה'.

גאולה זו החלה - בשלב ראשון - בחודש ניסן ביציאת מצרים על-ידי משה רבינו.

וכמו שכתוב (שמות ג, יב): "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה".

### ממוצע המהבר

והיינו, שמטרת גאולת מצרים היתה מתן תורה - "וירד ה' על הר סיני" - שהוא השלב הראשון של הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משה רבינו, אשר תבוא לידי שלימות באחרית הימים, כאשר יגאלנו שנית בקרוב על-ידי משיח צדקנו וישמיענו ברחמיו לעיני כל חי לאמור: הן גאלתי אתכם אחרית כבראשית להיות לכם לאלקים.

גאולה אמיתית ושלימה כזו - שיתגלה בעולם ש"ה' אלקינו ה' אחד" ואין עוד שום מציאות חוץ ממנו, כי "כולא קמיה כלא חשיב" ו"לית אתר פנוי מיניה", זה יכול לפעול רק משה רבינו, שה' בחר בו

והשלימה - דירה בתחתונים שתבנה ע"י התחתונים עצמם.

ובתשרי החלה בריאת העולם להתממש בפועל - בגשמיות.

וכדאיאתא במדרש (מד"ר פ' בא פט"ו): "משבחר הקב"ה בעולמו (הגשמי) קבע בו ראשי חדשים ושנים, וכשבחר ביעקב ובניו - קבע בו ראש חדש של גאולה שבו נגאלו ישראל ממצרים, ובו עתידים ליגאל שנאמר כימי צאתך כו', וזהו כו' יהושע שבניסן עתידים להגאל (בפ"ק דר"ה די"א).

וביתר פירוט; הנה, הגאולה תהיה באופן פלאי ביותר, ובזמן הזה אין אפשרות להבינה כלל.

וכמו שאמר שלמה החכם מכל האדם, "האמנם ישב אלקים על הארץ, הן השמים ושמי השמים לא יכללוך, אף כי הבית הזה!?"

**מתן תורה הוא השלב הראשון של הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משה רבינו, אשר תבוא לידי שלימות באחרית הימים, כאשר יגאלנו שנית בקרוב על-ידי משיח צדקנו**

והיינו, שזו תמיה על עובדה קיימת, שאין עליה עוררין חס ושלוש.

והיינו, הקב"ה - שמהותו ועצמותו למעלה מעלה אפילו מבחינת אור אין-סוף ברוך הוא - ישכון ויתגלה

חלקו חכמים: רבי אליעזר אומר בתשרי נברא העולם, ורבי יהושע אומר בניסן נברא העולם.

ועל-פי הכלל: שבכל מחלוקת שבתורה - "אלו ואלו דברי אלקים חיים", הרי ששני החכמים צודקים.

בניסן עלה ברצון ה' שיברא העולם, ובעלית הרצון של הקב"ה - כבר היתה הווית העולם (ברוחניות), כי מצד השלימות של הקב"ה - "אין כוחו חסר פועל", וכמן שכתוב בתפילה: "ברוך שאמר והיה העולם", "אמר" - היינו, "אמר בלבנו" (כמו: "אמרת עולם חסד יבנה"), מיד שאמר ורצה עולם - כבר היה העולם קיים ברוחניות.

ובתשרי החל רצון האלקים להתממש וברא את העולם בגשמיות.

ומה היה רצון ה' יתברך?

### התהוות העולם ברוחניות

הנה, בתחילה - קודם שנברא העולם - עלה ברצון ה' "להיות לו יתברך דירה בתחתונים", שיברא עולם מוגבל וגשמי, תחתון שאין תחתון למטה ממנו, ובו תשכון השכינה - גילוי מהותו ועצמותו יתברך - על-ידי עם ישראל, שיקיימו את התורה והמצוות בעולם, וכפי שתהיה בגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו.

ולאחר שעלתה ברצונו הכונה הפנימית של התהוות העולם, החלה הבריאה הגשמית להתממש בפועל.

נמצא, שבניסן החלה התהוות העולם ברוחניות, כפי הרצון והכונה הפנימית של הקב"ה, שרצה ה' שיברא עולם במצב כפי שתהיה בגאולה האמיתית

## הגרי"ש אלישיב והרבי

שבת אחה"צ. בבית המדרש תפארת בחורים, בקומה השניה של השטיבלאך במאה שערים, המתינו המשתתפים, כמיד שבת, לכניסתו של הפוסק הגדול הגאון ר' יוסף שלום אלישיב זצ"ל. אולם הפעם, שלא כמנהגו, לפני שפתח בשיעור השמייע דברים מפתיעים:

"אמש שמעתי הקלטה מדברי הרבי מליובאוויטש שליט"א שדיבר בקול חוצב להבות אש, כי "העולם רועד". לאור הדברים אני מציע שנאמר פרק תהילים ושילדי תינוקות של בית רבן ילמדו משניות..."

בני המשפחה והמקורבים כבר שמעו ממנו לא אחת את הסיפור שבסיומו התבטא: "הליובאוויטשער רבי רואה מה שאנחנו לא רואים". וזה דבר הסיפור:

נכדת הרב אלישיב, כלת חתנו הרב יוסף ישראלזון, חלתה במחלה קשה בכתפה. אמה שהינה בעלת קשר משפחתי לחב"ד, חפצה לקבל את ברכת הרבי. מענה הרבי היה שעליהם לבדוק את התפילין. הרב ישראלזון סבר שאינו מחוייב על-פי ההלכה לבדוק את התפילין של בנו בעת זו, והביא את שאלתו לפני חותנו הגרי"ש אלישיב. הרב אלישיב פסק שע"פ ההלכה אכן אין חובה לבדוק את התפילין. האם התעקשה וכשבדקו את התפילין גילו שחסרות שתי מילים "על ידך".

מספר פעמים סיפר הגרי"ש אלישיב את הסיפור באומרו בהתפעלות: "על-פי פסיקת ההלכה לא היה צורך בבדיקת התפילין, אבל הליובאוויטשער רבי רואה ברוח קודשו דברים שלא כולנו רואים..."

בערב פסח תשמ"ה שלח מכתב ברכה לקראת מעמד סיום הרמב"ם הראשון אשר התקיים בחול המועד. ואכן במעמד הגדול שהתקיים ב'בנייני האומה' הוכרז על ברכתו לארוע. הגאון רבי בנימין רימר שליט"א, משגיח ישיבת טשעבין סיפר כי מספר פעמים השמייע חותנו הגרי"ש בסעודות השבת נקודות מלקוטי שיחות של הרבי.

"בתוכו" לא נאמר, אלא "בתוכם" – בתוך כל אחד ואחד.

אולם גאולה זו היתה רק התחלה של תהליך הגאולה, אבל לא היתה עדיין גאולה מושלמת, שהרי: (א) לא כל ישראל נגאלו ממצרים (80% מבני מתו במצרים, כי לא רצו להגאל), כי "חמושים" עלו בני מצרים – אחד מחמישה.

(ב) כעבור שנים רבות שוב גלו בני ישראל (לבבל יון ואדום).

## בניסן עתידין להגאל

אבל הגאולה האמיתית והשלימה, שבה לא ישאר אף יהודי בגלות, ותהיה גאולה נצחית שאין אחריה גלות, תהיה כעת באחרית הימים ע"י הרבי משיח צדקנו – נשיא הדור, שבו נשמת משה רבינו, וכמאמר רז"ל: "גואל ראשון הוא גואל אחרון", והיינו, שבמלך המשיח תהיה נשמת משה רבינו בצורתו המושלמת.

ובמהרה יתגלה, כי "בניסן עתידין להגאל" ויבנה את בית המקדש השלישי – בית נצחי – "בנינא דקודשא בריך הוא", וימליך את הקב"ה על כל העולם, כהלכה הפסוקה ברמב"ם בהלכות מלכים פרק י"א הלכה ד:

**"ואם יעמוד מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצות כדוד אביו כפי תורה שבכתב ושבטל פה ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה וילחם מלחמות ה' הרי זה בחזקת שהוא משיח."**

**אם עשה והצליח ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל הרי זה משיח בודאי ויתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד שנאמר כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' ולעבדו שכם אחד."**

לגאול את ישראל, והוא הממוצע המחבר את כל ישראל עם מהותו ועצמותו של הקב"ה, ובאמצעותם הוא מחבר את כל הנבראים בעולם כולו ואת כל העולמות העליונים עם עצמותו ית'.

## משה איש האלוקים

גואל זה נקרא "משה איש האלוקים", "משה" – מורה על נשמתו "כי מן המים משיתהו" (שמות ב, י), ועל-פי הקבלה והחסידות – "מים" הוא כינוי לספירת החכמה דאצילות, ופנימיות החכמה הוא פנימיות "עתיק" – גילוי עצמותו יתברך, והיינו שמשה מאוחד בעצמותו ית'.

ו"איש אלוקים" – מורה על גופו של משה שנברא משם "אלוקים" (בגימטריא "הטבע"), שבו שוכנת נשמתו.

נמצא, שמשה רבינו מבטא במהותו ומציאותו את הביטול וההתאחדות במהותו ועצמותו של הקב"ה – גם בגופו הגשמי, ולכן הוא חי וקיים לנצח, כמאמר רז"ל (סוטה יג סוף עמוד ב. זוהר חלק א לז סוף עמוד ב. וראה בארוכה לקו"ש כו עמוד 6 ואילך). "לא מת משה".

ועוד זאת ש"אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא", ו"אין לך דור שאין בו כמשה" (בר פנ"ו ז).

כי בנוסף לכך שבכל נפש ונפש מבית ישראל יש בה ניצוץ מבחינת משה רבינו ע"ה, הנה, עוד זאת יתר על כן בכל דור ודור יורדין ניצוצין מנשמת משה רבינו ע"ה ומתלבשין בגוף ונפש של חכמי הדור עיני העדה – ללמד דעת את העם, וביחוד בנשיא הדור שבו מתלבשת עצמיותו של משה רבינו.

## גואל ראשון הוא גואל אחרון

ולפיכך, משה רבינו הוא גואל ראשון שגואל את ישראל ממצרים, ומביאם לקבלת התורה בסיני, ובונה את המשכן שבו תשכון השכינה ומשם תשכון בכל אחד ואחת מבני ישראל, וכמו שכתוב: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ואמרו רז"ל (ראה אלשיך עה"פ. שלה"ה סט, א. ועוד):

(מתוך הספר 'המופלא והמיוחד' מאת הרה"ג ר' שמואל יצחק גד הכהן יודייקין, בני ברק ע' קנ.) 7

# תורת מנחם

## מעשה מלך

מנהגי הרבי



הספר החשוב ביותר של "מעשה רב", מנהגי הרבי במעשה בפועל, בכל תחומי היום יום ומעגל השנה, יצא לאור במהדורה עדכנית ומושקעת (מהדורה שלישית עם תיקונים והוספות) בשנת ה'תשע"ג, לאחר עמל רב של איסוף וליקוט, ושמיעת עדויות, ממזכירי הרבי ומהמשבקי"ם.

לספר הקדים מבוא מאלף על גודל החשיבות של לימוד מנהגי רבותינו נשיאינו בכלל, ורבינו הקדוש בפרט, המשפיע והסופר ברוך הכישרון הרב **אסף חנוך פרומר**, משפיע בישיבת חסידי חב"ד חיפה.

**חלק ראשון: מידי יום ביומו.** מכיל את מנהגי הרבי בהכנות לתפילת שחרית, בית הכנסת, תפילת שחרית, אופן אמירת קדיש, קריאת התורה וברכותיה, סיום תפילת שחרית, תפילות מנחה ומערב, כשעובר לפני התיבה, תפילות ב"זאל" (אולם) הקטן, סעודה, זימון וברכת המזון, מזוזה, הליכה ונסיעות, לימוד התורה, סגנון הדיבור, אגרות ומענות קדש, צדקה ושליחות מצוה לצדקה, "יחידות", התוועדויות ושיחות קדש, לילה והשכמת הבוקר, ברית מילה, נישואין - סידור חופה וקידושין, כיבוד אם, מקוה, הנסיעה לציון, הלוויות ובית החיים, "שמחות" ויארצייט, שונות.

**חלק שני: שבת ומועד.** מכיל את מנהגי הרבי בערב שבת קדש, ליל שבת קדש, יום שבת קדש, שבת מברכים החדש, מוצאי שבת קדש, קידוש לבנה, ראש חודש, תענית ציבור, יום טוב, חול המועד.

**חלק שלישי: במעגל השנה.** מכיל את מנהגי הרבי בחדש ניסן, מים שלנו ושליחת המצות לארץ הקדש ולריכוזי אנ"ש, ברכת החמה, י"א ניסן - יום הולדתו, שבת הגדול והימים הסמוכים לפסח, ליל הסדר, ליל שני של חג הפסח, חול המועד וסיום חג הפסח, בין פסח לעצרת, ל"ג בעומר, לקראת חג השבועות, חג השבועות, סיון - תמוז, ביקורי הרבי במחנות הקיץ של תש"ב, בין המיצרים ותשעת הימים, תשעה באב, חודש מנחם אב, חודש אלול, ימי הסליחות, ערב ראש השנה, ראש השנה, עשרת ימי תשובה, ערב יום הכיפורים, יום הכיפורים, י"ג תשרי - הילולת הרבי המהר"ש וערב סוכות, חג הסוכות, שמיני עצרת ושמחת תורה, סיום תשרי ומר חשוון, חודש כסלו, חנוכה, חודש טבת, חודש שבט, חודש אדר, פורים סיום חודש אדר. הוספה: קישורי התנאים והחתונה.

הייחודי בספר זה הוא בכך שאין כאן תיאורים ספרותיים ורגשיים אלא דיווח ממצה ותמציתי, ענייני ביותר, באופן של חכמה בינה ודעת. עצמתו של הספר היא במבט המקיף והמפורט ביותר למנהגי הקדושים של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו משיח צדקנו, הידועים לבני אנוש. הספר מכיל 335 עמ'.

בליקוט והעריכה, עסק הרה"ת הרב **ישראל גרנובוטר**. סייעו בליקוט הרב **מרדכי סיבוני** והרב **ג. איילון**. את החומר הרב והמורכב הגיה הרב **שניאור זלמן ברנשטיין**, ואת הפרוייקט כולו ניהל הרב **אלימלך טאלר**. הספר יצא לאור על ידי מרכז ההפצה בארץ הקדש - 'ממש'.

## כדאי להקשיב לרבי

חתנו של כ"ק האדמו"ר מקופיטשניץ זצוק"ל הגה"ח הרב זלמן גוראריה ע"ה סיפר:

פעם קניתי ביחד עם עוד כמה שותפים סחורה רבה ופתאום החלו המחירים לרדת בצורה דרסטית. חמי האדמו"ר מקופיטשניץ זצ"ל טען שאני חייב למכור מיד את הכל כדי שלא להפסיד יותר, אולם הרבי אמר לי להמשיך ולהחזיק בסחורה בלא למכור. הרבי התעניין מפעם לפעם לדעת מה קורה עם זה.

בסופו של דבר הגעתי למצב שלא היה לי יותר כסף שלי. באם הייתי ממשיך להחזיק בסחורה הייתי מפסיד כסף של אחרים. נכנסתי אל הרבי ואמרתי לו שמסירות נפש אני יכול לעשות רק על הכסף שלי ולא על חשבון אחרים. הרבי ראה שאני מרים ידיים... וענה לי שאם כך המצב אני יכול למכור את הסחורה. הוא הוסיף בענווה "כנראה שזה קרה לי בגלל שאני אברך צעיר והלכתי כנגד חמך האדמו"ר מקופיטשניץ" שהיה כבר בא בימים.

לפתע הוסיף: "היות שבגלל העצה שלי הפסדת, אם כן בבקשה, תכין לי על נייר את החשבון כמה הפסדת, וכמה הפסידו כל השותפים, ואני יבטיח לך שבקרוב אתה והם תרוויחו בחזרה את הכל".

מסרתי לרבי את הפתק עם החשבון ולאחרי כמה ימים הזדמן עסק חדש לתקופה קצרה והרווחנו מיד את כל מה שהפסדנו. למרבה הפלא, מיד לאחר מכן הפסיק לגמרי כל אותו סוג מסחר.

אולם המעניין ביותר הוא שמיד לאחר שמכרתי את הסחורה הקודמת, עליה הורה הרבי שלא למכור אותה, היא התחילה פתאום לעלות במהירות וטיפסה עוד הרבה יותר גבוה מהמחיר בה קנינו אותה.

אם הייתי עומד בנסיון הייתי מתעשר מכך הרבה. כנראה שברגע שהרבי ראה שאני לא עומד בנסיון ואין לי מספיק אמונה בדבריו, הסכים שאמכור... מכך למדתי מה נקרא ציות אמיתי לרבי.

(מתוך 'המופלא והמיוחד' ע' תט)

### מערכת פנימיות

מאחלת לכל בית ישראל

פסח כשר ושמח

בשמחת הגאולה

האמיתית והשלימה